

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **F., s. r. o., S. IČO X.**, zastúpeného A, s. r. o., K., proti žalovanému **W., s. r. o., R.**, IČO X., zastúpenému Mgr. J. L., advokátkou, K., o **zaplatenie 240,95 eur**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/128/2009, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. marca 2012, č. k. ICob/238/2011-147, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. marca 2012, č. k. ICob/238/2011-147 **o d m i e t a**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia dovolacieho konania v sume 35,26 eur na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 26Cb/128/2009-111 zo 7. februára 2011 v spojení s opravným uznesením potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania 70,10 eur. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie 240,95 eur. Rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi uplatnenú sumu spolu s príslušenstvom, považoval odvolací súd za vecne správne a náležite odôvodnené, preto po poukaze na ustanovenie § 219 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. sa sním v celom rozsahu stotožnil. K odvolacím námietkam uviedol, že súd prvého stupňa nariadil pojednávanie na termín 22. 03. 2010, pričom predvolanie na pojednávanie bolo žalovaným riadne prevzaté. Žalovaný sa na pojednávanie na termín 22. 03. 2010 ospravedlnil. Svoju neprítomnosť odôvodnil zlým zdravotným stavom J. C., štatutárnej zástupkyne odporcu. Žiadny doklad o svojich tvrdených skutočnostiach nepredložil. Následne súd prvého stupňa vytýčil termín pojednávania na deň 31. 05. 2010.

Predvolanie na pojednávajúce žalovaný riadne prevzal dňa 14. 04. 2010. Na pojednávajúce sa neospravedlnil a pojednávajúce sa nezúčastnil. Súd prvého stupňa vytýčil ďalší termín pojednávajúce na 22. 09. 2010, žalovaný predvolanie na pojednávajúce riadne prevzal dňa 26. 08. 2010 (uvedený termín pojednávajúce bol súdom prvého stupňa zrušený), ďalší termín pojednávajúce bol určený súdom prvého stupňa na deň 04.10.2010.

Dňa 04. 10. 2010 sa žalovaný ospravedlnil z pojednávajúce o 8.57 hod., pričom žiadal odročiť pojednávajúce z dôvodu, že konateľka žalovaného má vážne zdravotné problémy. Doklad o práceneschopnosti konateľky žalovaného však nebol k ospravedlneniu a žiadosti o odročenie pojednávajúce pripojený. Súd prvého stupňa odročil pojednávajúce na termín 29. 11. 2010, pričom predvolanie na uvedené pojednávajúce žalovaný prevzal dňa 19. 11. 2010. Opätovne sa ospravedlnil zo zdravotných dôvodov jedného z konateľov žalovaného. Dôkaz o pracovnej neschopnosti konateľky žalovaného však opätovne pripojený nebol. Ďalší termín pojednávajúce bol vytýčený na dátum 07. 02. 2011. Predvolanie aj na uvedené pojednávajúce žalovaný riadne prevzal.

Znova sa na pojednávajúce ospravedlnil bez pripojenia dôkazu o pracovnej neschopnosti jedného z konateľov žalovaného. Dňa 07. 02. 2011 súd prvého stupňa v neprítomnosti žalovaného vyhlásil rozsudok.

Odvolací súd ďalej poukázal na ustanovenie § 101 O. s. p. a konštatoval, že súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ prejednal vec v neprítomnosti žalovaného. Zdôraznil, že účastníci sú povinní zúčastňovať sa nariadených pojednávajúce, kde majú právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a skutočnostiam uvádzaným v návrhu. V prípade, že sa bez náležitého ospravedlnenia nedostavia na pojednávajúce, zbavujú sa tým možnosti vyjadriť sa ku skutočnostiam, uvádzaným žalobcom v podanom návrhu a resp. k jednotlivým dôkazom. Samotné oznámenie dôvodu, pre ktorý sa účastník konania nezúčastní pojednávajúce, nepostačuje na to, aby mal možnosť súd odročiť pojednávajúce. Žiadosť účastníka o odročenie pojednávajúce musí byť náležité preukázaná a opodstatnenosť odročenia vyhodnocuje v tom ktorom prípade súd, ktorého účastník požiada o odročenie pojednávajúce.

Z výpisu z obchodného registra žalovaného bolo zistené, že konateľmi spoločnosti sú J. C. a J. C., pričom obaja konatelia konajú v mene spoločnosti samostatne.

Keďže na jednotlivé pojednávania sa ospravedlňovala výlučne konateľka spoločnosti, žalovaný mal možnosť byť prítomný na pojednávaniach prostredníctvom druhého z konateľov spoločnosti, pričom uvedenú možnosť nevyužil a pojednávania sa nezúčastňoval. Žalovaný bol pritom riadne poučený i na ust. § 120 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého účastníci sú povinní všetky dôkazy a skutočnosti predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa konanie pred súdom prvého stupňa končí, pretože na dôkazy a skutočnosti, predložené a označené neskôr súd neprihliada, a to ani pred odvolacím súdom.

Na základe uvedených dôvodov odvolací súd považoval námietku žalovaného, vznesenú v odvolaní za irelevantnú, nakoľko postupom súdu prvého stupňa mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Žalovaný postupoval rovnako i pred odvolacím súdom, na ktorý bol riadne a včas predvolaný. Svoju neprítomnosť ospravedlnil, avšak i napriek výzve odvolacieho súdu nepredložil dôkazy, na preukázanie skutočností uvádzaných v žiadosti o odročenie pojednávania. Z týchto dôvodov, s poukazom na ust. § 101 ods. 2 O. s. p. prejednal odvolací súd odvolanie odporcu v jeho neprítomnosti.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný dovolanie, pretože pojednávanie vytyčené na 07. 02. 2011 prebehlo v neprítomnosti zástupkyne žalovaného, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zástupkyňa žalovaného s dostatočným časovým predstihom oznámila súdu, že sa v stanovený termín nemôže zúčastniť pojednávania z dôvodu náročnej operácie a následnej rehabilitácie, o čom predložil potvrdenie od lekára. Tvrdil, že zástupkyňa bola počas konania aktívna. Uvedeným nesprávnym postupom súdu bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom, obhajovať jeho záujmy a podmienky právnej ochrany na spravodlivý súdny proces.

Žalovaný svoje dovolanie doplnil podaním, doručeným dovolaciemu súdu 15. 10. 2011, v ktorom uviedol, že k rovnakému procesnému pochybeniu došlo aj v konaní pred odvolacím súdom, ktorý rozhodol 01. 03. 2013 v neprítomnosti zástupcu žalovaného.

Poukázal na e-mailovu poštu, z ktorej vyplýva, že svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil v dôsledku fyzických problémov (konateľka bola pripútaná na invalidný vozík) .

Žalobca navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť a uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu) po 21,58 eur s režijným paušálom po 7, 81 eur a 20% DPH, spolu 35,26 eur. Uviedol, že dovolanie v tejto veci je v zmysle ustanovenia § 238 ods. 5 O. s. p. neprípustné a žalobcove právo na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 237 f/ O. s. p. nebolo porušené. Napriek povinnosti zúčastniť sa pojednávania, žalovaný sa nezúčastnil na piatich vytýčených pojednávaniach súdom prvého stupňa a ani na odvolacom pojednávaní. Opakovane sa stalo, že žalovaný sa ospravedlnil na poslednú chvíľu, tesne pred pojednávaním, alebo v deň pojednávania, alebo vôbec nepožiadal o ospravedlnenie a odročenie termínu. Žalobcovi nie je známe, že by žalovaný doložil v ospravedlnení tvrdené skutočnosti, na ktoré sa odvolával. Počas konania žiadal súd, aby žalovanému nariadil predložiť potvrdenie o zdravotnom stave konateľky a volať na pojednávanie druhého konateľa. Druhý konateľ sa nezúčastnil pojednávania s tým, že je dlhodobo v zahraničí, avšak žalobcovi opäť nie je známe, či tvrdenú skutočnosť doložil.

Podľa žalobcu žalovaný mal dostať čas na to, aby svoje návrhy, vyjadrenia, dôkazy v konaní predložil, pričom si mohol zvoliť na zastupovanie iného zamestnanca, či advokáta.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.). Dospel pritom k záveru, že z hľadiska jeho prípustnosti neboli splnené zákonné podmienky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený, resp. v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade neboli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 238 O. s. p., pretože odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a prípustnosť dovolania nevyslovil.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. (napriek neprípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 5 O. s. p.).

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalovaného, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením, zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplnit') svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadrit' sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadrit' sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, rozhodli dňa 07. 02. 2011 a 01. 03. 2013 bez účasti štatutárneho zástupcu žalovaného, i keď požiadal o odročenie pojednávania a svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil zo zdravotných dôvodov. Dôkazy k tomuto tvrdeniu pripojil až k dovolaniu.

Najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po oboznámení sa súdom prvého stupňa zisteného skutkového stavu a právnych záverov z neho vyplývajúcich, uviedol vecné a právne dôvody potvrdenia rozsudku prvostupňového súdu, vrátane dôvodov prejednávania veci pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom bez účasti žalovaného.

Podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Citované ustanovenie umožňuje súdu, aby v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania prejednal vec na pojednávaní v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Splnenie predpokladov pre možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka, musí súd skúmať dôsledne, pretože jeho nesprávny postup v tomto smere môže mať za následok porušenie základného práva účastníka, vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a to práva na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti.

Po účastníkovi, ktorý sa chce na pojednávanie súdu včas dostaviť, nemožno spravodlivo požadovať, aby musel strpieť prejednanie a rozhodnutie veci vo svojej neprítomnosti, ak nastane prekážka alebo iná okolnosť, ktorá mu bráni sa pojednávania zúčastniť. Táto prekážka alebo iná okolnosť súčasne musí predstavovať "dôležitý dôvod". Príčina toho, prečo sa účastník nemôže zúčastniť pojednávania a žiada o jeho odročenie, sa teda musí s ohľadom na jej povahu vyznačovať nepredvídateľnosťou, závažnosťou, rozsahom alebo z iných dôvodov (aspektom ospravedlniteľnosti toho, čo sa dá v danej situácii za dôležitý dôvod považovať). Dôležitým dôvodom sú nielen udalosti, majúce objektívnu povahu, ale aj okolnosti účastníkom (zástupcom) spôsobené alebo inak zavinené, ak ich je možné v danej situácii považovať za dôležité (za dôvod vyžadujúce odročenie rokovania). Za dôležitý dôvod, pre ktorý účastník (jeho zástupca) môže požiadať o odročenie pojednávania, sa teda v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p. považuje ako okolnosť (udalosť), ktorá účastníkovi (jeho zástupcovi) objektívne (nezávisle na jeho vôli) zabráni zúčastniť sa rokovania (napríklad zdravotné indispozície, účasť na inom pojednávaní, alebo služobná cesta), tak aj okolnosť účastníkom (jeho zástupcom) prípadne spôsobená alebo inak zavinená, ak ju možno považovať - najmä za prihliadnutia na všetky okolnosti prípadu a na pomery účastníka (jeho zástupcu) - za dôležitú. Dôležitým dôvodom v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p. preto je podľa judikatúry súdov tiež choroba účastníka konania. Dôležitosť dôvodu, pre ktorý účastník konania žiada o odročenie pojednávania, však nemožno posudzovať bez prihliadnutia na všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Aj keď účastník konania uvádza dôvod inak spôsobilý viesť k záveru o odročenie pojednávania (ďalšieho pojednávania), nie je súd vždy povinný takýto dôvod akceptovať, a to najmä vtedy, ak nie je využívaný v súlade so zmyslom a účelom ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., ale k zámerným procesným obštrukciám, sledujúcim predovšetkým bezdôvodné preťahovanie občianskeho súdneho konania a zvyšovanie nákladov s tým spojených.

V prejednávanej veci žalovaný opakovane bez predloženia príslušných dokladov žiadal o odročenie pojednávani z dôvodu zdravotného stavu konateľky žalovaného. Súd prvého stupňa dňa 07. 02. 2011 vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti konateľky žalovaného z dôvodu, že žalovaný na výzvu súdu prvého stupňa, ani na tomto ostatnom pojednávani nepredložil doklad o zdravotnom stave svojej konateľky (i keď oznámil, že ho predloží na pojednávani).

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa vo veci vytýčil šesť pojednávani (jeden termín zrušil) v časovom rozmedzí od 22. 03. 2010 do 07. 02. 2011. Konateľka žalovaného sa nezúčastnila ani jedného pojednávania, o odročenie pojednávania buď žalovaný nepožiadala, ale ho o odročenie termínu pojednávania požiadala deň pred pojednávanim, či priamo v deň pojednávania. So zreteľom na tvrdené zdravotné problémy konateľky, súd prvého stupňa oznámil žalovanému, že v budove súdu je k dispozícii bezbariérové zariadenie a vyzval ho, aby sa pojednávania zúčastnil druhý konateľ spoločnosti. Žalovaný oznámil, opäť bez predloženia dokladov, že druhý konateľ je dlhodobo v zahraničí. Žalovaný rovnako postupoval aj v odvolacom konaní, keď síce požiadala o odročenie pojednávania, ale doklad o imobilite a neprítomnosti druhého konateľa nepredložil.

Na základe uvedeného skutkového stavu, dovolací súd dospel k záveru, že žiadosť o odročenie ostatného pojednávania, nariadeného na deň 07. 02. 2011 a odvolacieho pojednávania dňa 01. 03. 2013, až v dovolacom konaní podložená lekársnym vysvedčením, potvrdzujúcim pobyt jednej konateľky v rehabilitačnom centre Kováčová od 19. 01. 2011 do 01. 03. 2011, možno považovať za procesnú obštrukciu.

Dovolací súd vzhľadom na zistené skutočnosti konštatuje, že žalovaný nebol postupom súdu prvého stupňa, ako ani odvolacieho súdu, vylúčený z realizácie procesných práv daných Občianskym súdnym poriadkom. Za týchto okolností tvrdenie dovolateľa, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nie je opodstatnené.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepreukázala existencia žalovaným tvrdenej procesnej vady v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p., a že najavo nevyšla ani žiadna iná vada uvedená v ust. § 237 O. s. p., dovolací súd v ďalšom vychádzal z toho, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodit' z ust. § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného odmietol podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Úspešnému žalobcovi vzniklo podľa ust. § 243b ods. 4 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. právo na náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu z 28. januára 2013) po 21,58 eur s paušálnou náhradou výdavkov po 7, 81 eur a 20% DPH, spolu 35,26 eur (§ 10 ods. 1, § 18 ods. 3, § 16 ods. 3, vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová